

Міхась Зарэцкі

Янушкевіч Глеб

Міхась Зарэцкі (САПР. імя — Міхаіл Яфімавіч Косенков, белор. - Міхаіл Яўхімавіч Касянкаў — - беларускі пісьменнік, драматург, перакладчык і крытык. Нарадзіўся 20 лістапада 1901 года ў сям'і дзякана ў вёсцы высокі Гарадзец (цяпер Талачынскі раён, Віцебская вобласць, Беларусь). Дзяцінства прайшло ў вёсцы Зарэчча пад Шкловам, адсюль і псеўданім. У 10 гадоў паступіў у Аршанскае духоўнае вучылішча, у 1915-1917 гадах вучыўся ў Магілёўскай духоўнай семінарыі.

Міхась Зарэцкі

У 1917 пакінуў семінарыю, паўгода працаваў перапісчыкам у адной з вайсковых частак, затым царкоўным вартаўніком. З 1919 года- настаўнік у адной з сельскіх школ на Магілёўшчыне, старшыня валаснога аб'яднання настаўнікаў, загадчык валаснога аддзела народнай адукацыі, у 1920 годзе-пастаянны член праўлення работнікаў асветы і сацыялістычнай культуры ў Магілёве, удзельнік II Усесаюзнага з'езда работнікаў асветы.

У 1920-1927 гады палітработнік у Чырвонай Арміі. Адначасова вучыўся ў Беларускаім дзяржаўным універсітэце. У 1928 годзе па палітычных матывах пакінуў універсітэт. У КП (б) б з 1925 года. У 1929 годзе быў выключаны з Камуністычнай партыі "за праявы нацыянал-дэмакратызму". З 1924 года-член Цэнтральнага Бюро літаратурна-мастацкага аб'яднання «Маладняк». У 1926-1927 гады-рэдактар часопіса "Маладняк". У жніўні-кастрычніку 1927 у складзе дэлегацыі беларускіх літаратараў наведаў Латвію, Чэхаславакію, Германію, Францыю. У наступным годзе ў складзе дэлегацыі беларускіх пісьменнікаў, у якую ўваходзілі Янка Купала, Якуб Колас, Міхась Чарот, ён наведаў Харкаў і прысутнічаў на ўрачыстасцях, прысвечаных памяці Тараса Шаўчонкі.

Міхась Зарэцкі
сярод
пісьменнікаў-
маладнякоўцаў.
Сярэдзіна 20-х гадоў

З 1927 года-член літаратурна-мастацкага аб'яднання "Полымя", уваходзіў у ініцыятыўную групу па яго стварэнні. У 1934 годзе прымаў удзел у працы Першага Усебеларускага з'езда пісьменнікаў. У 1936 годзе-загадчык аддзела літаратуры і мастацтва ў Акадэміі навук Беларускай ССР.

Міхась
Зарэцкі
(стаіць
у цэнтры)
з іншымі
пісьменнікамі.

Малодшы брат пісьменніка, Мікалай Касянкаў, таксама быў рэпрэсаваны ў 1937 годзе, прысуджаны да расстрэлу, аднак пазней расстрэл замянілі 10 гадамі адбыцця пакарання ў папраўча-працоўных лагерах. Загінуў ў 1941 годзе. Быў жанаты, гадаваў дваіх дзяцей (сын Слава, дачка Радаміра). Жонка пісьменніка Марыя Іванаўна спачатку была асуджаная на 7 гадоў знаходжання ў папраўча-працоўных лагерах і на 5 гадоў паражэння ў правах. Была рэабілітаваная ў 1941 годзе, а ў 1945 годзе была зноў асуджаная на 10 гадоў. Малалетнія дзеці засталіся адны, а пазней былі перададзеныя ў Мінскі дзіцячы прыёмнік, адкуль былі накіраваныя ў дзіцячы дом «Боркі».

Жонка пісьменніка
Марья Касянкова

Дзеці пісьменніка
Слава і Рада.
1929 год

3 лістапада 1936 года арыштаваны ў Менску.
"За" чыстасардэчнае прызнанне " Зарэчнаму
дазвалялі сядзець на канапе, давалі сустрэчы з
сям'ёй, перадачы прыносіла жонка ў пакой
следчага, і тут Зарэцкі частаваўся хатнімі
прысмакамі, сядзеў побач з дачкой і сынам,
усміхнуўшыся сваёй Марыльцы і нават
жартаваў. 28 кастрычніка 1937 года асуджаны
да вышэйшай меры пакарання як "актыўны
член нацыянал-фашысцкай тэрарыстычнай
арганізацыі", расстраляны 29 кастрычніка 1937
года. Месца пахавання невядома.
Рэабілітаваны пасмяротна 7 снежня 1957 года.

Міхась Зарэцкі
(другі справа)
з сваякамі.
1926 год

Форма № 30 ²

СПРАВКА

Военная Коллегия
Верховного Суда
Союза ССР

14 декабря 1957 г.

№ 4Н-09225/57

Москва, ул. Горьковского, д-15.

Дело по обвинению КОСЯНКОВА-ЗАРЕЦКОГО Михаила Ефимовича, до ареста - 3 ноября 1936г. - зав.отд. литературы и искусства Белорусской Академии Наук, пересмотрено Военной коллегией Верховного Суда СССР 7 декабря 1957г.

Приговор Военной коллегии от 28-го октября 1937г. в отношении КОСЯНКОВА-ЗАРЕЦКОГО Михаила Ефимовича по вновь открывшимся обстоятельствам отменен и дело прекращено за отсутствием состава преступления.

КОСЯНКОВ-ЗАРЕЦКИЙ М.Е. реабилитирован посмертно.

Зам. ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ВОЕННОЙ КОЛЛЕГИИ
ВЕРХОВНОГО СУДА СОЮЗА ССР
ПОЛКОВНИК ЮСТИЦИИ

П. Лихачев
/П.ЛИХАЧЕВ/

БК

Public domain

Даведка аб рэабілітацыі
Міхася Зарэцкага

Бібліяграфія пісьменніка.

Зборнікі прозы

«У віры жыцця» (1925) «спявала вясна» (1925) «Пад сонцам» (1926) «42 дакументы і Двое Жвіроўскіх» (1926) «на чыгунцы» (1928) «Ракавыя жаронцы» (1930) «бацькаў сын» (1932) «гол звер» (1926) «Збор твораў : у 4 т.» (1989-1991)

Зборнікі публіцыстыкі

«Падарожжа на новую зямлю» (1929) «Лісты да знанага» (1931)

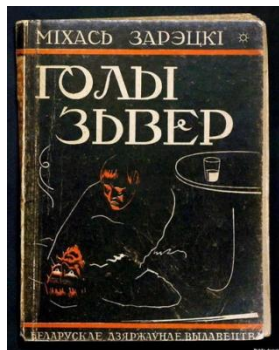
Раманы

«Сцежкі-дарогі» і (1928) «вязьмо» (1932) «Крывічы » (1936)

Пераклады

"Цэмент" Ф. Гладкова...

ВОКЛАДКІ ТВОРАЎ

Вокладка аповесці
"Галы звер". 1926 год

Вокладка кнігі
"Пад сонцам".
1925 год

Вокладка кнігі "Стрелковая
зброя", 1934 год, у
перакладзе Міхася
Зарэцкага

Вокладка ўкраінскага
перакладу
рамана
"Сцежкі-дарогі". 1930
год

Вокладка кнігі
"Бацькаў сын". Мінск,
1932 год

Вокладка кнігі "У
віры жыцця".
Мінск, 1929 год